ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Форма силабуса навчальної дисципліни
затверджено Вченою радою ЗНУ
(Протокол № 11 від 30.04.2024),
введено в освітній процес з
01.09.2024 наказом ЗНУ № 165 від 01.05.2024

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету історії та міжнародних відносин ЗНУ
_____ О.М. Маклюк
(підпис) (ініціали та прізвище)
«___» _____ 2026 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СТУДІЇ МИРУ ТА КОНФЛІКТУ ЗА ДОБИ ТРАНЗИТНОСТІ: ПІДСУМКИ ПРОЄКТУ HORIZON EUROPE MSCA «PEACE AND MOBILITIES»

підготовки магістрів
денної форми здобуття освіти
освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»
спеціальності С3 Міжнародні відносини
галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

ВИКЛАДАЧ: кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Черкасов Станіслав Сергійович

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри всесвітньої історії
та міжнародних відносин
Протокол № 1 від «28» серпня 2026 р.
Завідувач кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин
_____ С.С. Черкасов

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
_____ А.В. Омельченко

2026 рік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Студії миру та конфлікту за доби транзитності: підсумки проєкту Horizon Europe MSCA «Peace and Mobilities»

Зв`язок з викладачем:
E-mail: stancherkasov@gmail.com
Телефон: 0975152263
Інші засоби зв'язку: WhatsApp https://wa.me/380975152263
Кафедра: всесвітньої історії та міжнародних відносин, ауд. 304 V навчального корпусу
Платформи для проведення занять:
Zoom – 8546420115 пароль 777
Google meet – meet.google.com/rnt-zpnd-auk

1. Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни Студії миру та конфлікту за доби транзитності: підсумки проєкту Horizon Europe MSCA «Peace and Mobilities» є формування у студентів системного розуміння сучасних концептуальних моделей дослідження миру, конфліктів та вимушеної мобільності в умовах масштабних суспільно-політичних і геополітичних трансформацій. Курс спрямований на опанування методологією аналізу повсякденних практик миротворення (*everyday peace*), вивчення взаємозв'язку між транзитністю, міграційними процесами та реконфігурацією соціальних зв'язків, а також на засвоєння практичних навичок застосування якісних методів дослідження (зокрема усної історії, наративного аналізу та етнографії мобільності) на основі емпіричних результатів та напрацювань міжнародного проєкту Horizon Europe MSCA «Peace and Mobilities».

Основними завданнями вивчення дисципліни є опанування концептуальних підходів до переосмислення понять «мир», «конфлікт» та «транзитність» у сучасних міждисциплінарних дослідженнях, засвоєння якісної методології польових досліджень (зокрема усної історії, глибинних інтерв'ю, наративного та дискурс-аналізу), вивчення механізмів трансформації повсякденних практик миротворення (*everyday peace*) в умовах вимушеного переміщення та міграції, аналіз адаптаційних стратегій та суб'єктності вимушених мігрантів у часовому й просторовому вимірах, набуття навичок формалізації та аналізу якісних даних із використанням спеціалізованого програмного забезпечення (CAQDAS), а також формування вміння інтегрувати практичні результати й кейси міжнародного проєкту Horizon Europe MSCA у розробку наукових аналітичних матеріалів та рекомендацій щодо зміцнення соціальної згуртованості й миробудування.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	**денна форма здобуття освіти**	**заочна форма здобуття освіти**
1	*2*	*3*
Статус дисципліни	**Вибіркова**	
Кількість кредитів ECTS	**3**	
Кількість годин	**90**	
Лекційні заняття	10 год.	
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	20 год.	

Самостійна робота	60 год.	
Консультації	*Згідно графіку проведення консультацій, затвердженого кафедрою (дистанційно)*	
Вид підсумкового семестрового контролю:	**залік**	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=18700	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	**Методи навчання**	**Форми і методи оцінювання**
1	*2*	*3*
Компетентності: **ЗК3**. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Проблемно-пошукові, дослідницькі	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Інтерактивні, дискусії	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.	Метод симуляції, дебати	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	Брейнстормінг, метод «ПРЕС»	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
ЗК7. Здатність застосовувати знання	Кейс-метод, метод	Тестування, оцінювання

у практичних ситуаціях.	симуляції	індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Проблемно-пошукові, дослідницькі	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Проблемно-пошукові, дослідницькі	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.	Кейс-метод, дискусії	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.	Дебати, метод «ПРЕС»	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.	Дискусії, брейнстормінг	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
СК4. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики	Проблемно-пошуковий, метод симуляції	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях,

держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.		оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.	Кейс-метод, дебати	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.	Метод симуляції, дослідницькі	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.	Кейс-метод, дискусії	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.	Кейс-метод, дебати	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
Результати навчання: **РН07.** Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.	Проблемно-пошуковий, метод «ПРЕС»	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.	Дослідницькі, інтерактивні	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія

		(смооцінювання).
РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	Дослідницькі, брейнстормінг	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.	Кейс-метод, метод симуляції	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точки зору.	Дискусії, дебати	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).
РН15. Розуміти та застосовувати для розв’язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.	Кейс-метод, метод «ПРЕС»	Тестування, оцінювання індивідуальної та командної роботи на семінарських заняттях, оцінювання самостійних робіт, кейсово – особиста рефлексія (смооцінювання).

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. INTERACTIVE PEACEBUILDING ЗА ДОБИ ТРАНЗИТНОСТІ

Концептуально-теоретичні засади інтерактивного миробудування (Interactive Peacebuilding) в умовах глобальних трансформацій та доби транзитивності. Специфіка та понятійний апарат феномену «транзитивності» у сучасних міжнародних відносинах і конфліктології. Еволюція парадигм миробудування: від класичного ліберального миру (Liberal Peacebuilding) до локального повороту (Local Turn) та цифрових технологій. Цифрове миробудування (Digital Peacebuilding) та інтерактивні інструменти залучення громадянського

суспільства до миротворчих процесів. Використання соціальних мереж, краудсорсингових платформ та мобільних застосунків у моніторингу конфліктів та запобіганні ескалації. Моделювання діалогових ініціатив та онлайн-платформ для фасилітації переговорних процесів на треках Track II та Track III. Застосування ігрових симуляцій, імерсивних технологій (VR/AR) та серйозних ігор (Serious Games) у миротворчій освіті та трансформації конфліктів. Інтерактивні методики аналізу та деконструкції дезінформації, мови ворожнечі й інформаційних маніпуляцій у конфліктних середовищах. Просторовий та візуальний моніторинг відновлення локальних громад за допомогою інтерактивних карт і цифрових панелей даних (Dashboards). Розробка та оцінка ефективності прикладних інтерактивних проєктів з миробудування для конфліктних і постконфліктних регіонів.

Змістовий модуль 2. ДОСЛІДНИЦЬКЕ ПОРТФОЛІО ПРОЄКТУ HORIZON EUROPE MSCA «PEACE AND MOBILITIES»

Концептуально-теоретичні засади та методологічний дизайн проєкту Horizon Europe MSCA «Peace and Mobilities». Регламентні вимоги, структуризація та стандарти формування дослідницького портфоліо за програмами MSCA. Структурування робочих пакетів (Work Packages) та визначення ключових очікуваних результатів (Deliverables & Milestones). Методологія якісних досліджень вимушеної міграції, просторової мобільності та повсякденного миробудування (Everyday Peace). Застосування методу усного опитування, глибинних інтерв'ю та наративного аналізу в дослідженнях досвіду переміщених осіб. Використання програмного забезпечення для якісного аналізу даних (CAQDAS: MAXQDA, NVivo, ATLAS.ti) та транскрибування джерел. Формування джерельної бази та архівування усних історій згідно з принципами FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable). Етичні стандарти та протоколи безпеки даних у дослідженнях вразливих груп населення та конфліктних середовищ. Стратегія наукової комунікації, поширення та імпакту результатів (Dissemination, Exploitation & Communication Strategy). Підготовка підсумкових аналітичних звітів, монографічних розділів та рецензованих публікацій у високоімпактних виданнях.

4. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Поточний контроль				
Семінарське заняття №1	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Семінарське заняття №2	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Семінарське	практичні: есе, порівняльний аналіз,	*Розміщено в*	*Розміщено в*	**3**

заняття №3	ситуаційна задача	*СЕЗН ЗНУ*	*СЕЗН ЗНУ*	
Семінарське заняття №4	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Семінарське заняття №5	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Семінарське заняття №6	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Семінарське заняття №7	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Семінарське заняття №8	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Семінарське заняття №9	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Семінарське заняття №10	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Семінарське заняття №11	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Семінарське заняття №12	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Семінарське заняття №13	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Семінарське заняття №14	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Семінарське заняття №15	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Самостійна робота №1	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Самостійна робота №2	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Самостійна робота №3	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Самостійна робота №4	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Самостійна робота №5	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**3**
Усього за поточний контроль	**20**			**60**
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**20**
	Практичне завдання	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	*Розміщено в СЕЗН ЗНУ*	**20**
Усього за підсумковий контроль				**40**

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	**Залік**
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	

C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

5. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Черкасов С.С. Проєктні технології доповненої та віртуальної реальності у дослідженні та викладанні нової історії країн Європи та Америки: професійно-орієнтований підхід. *Zaporizhzhia Historical Review*. 2024. Т. 8. № 60. С. 421-435.
2. Фролов М. О., Маклюк О. М., Черкасов С. С. Історична політика та політика пам'яті у фокусі досліджень центрально-східноєвропейських аналітичних центрів. *Zaporizhzhia Historical Review*. 2021. № 5(57). С. 173-183.
3. Петрова К.А., Черкасов С.С., Шмідт Є.І. Цифровізація та діджитал-проєкти у вивченні українського шістдесятництва. *Вісник гуманітарних наук*. 2025. Випуск 12. С. 51-68. URL: https://zenodo.org/records/17669299
4. Черкасов С.С. Історико-культурна спадщина країн Європи і Північної Америки у фокусі проєктів з цифрової гуманітаристики. *Zaporizhzhia Historical Review*. 2025.
5. Черкасов С.С. Проєкт «DARIAH» і виклики цифрової гуманітаристики: європейська міждисциплінарна платформа з вивчення історії Європи та Північної Америки. *Zaporizhzhia Historical Review*. 2025.
6. Черкасов, С. С., Омельченко, А. В. Цифровий репозитарій «Digitalsee» як модель проєктно-орієнтованого підходу до дослідження історії Центральної та Південно-Східної Європи. *Вісник гуманітарних наук*. 2025. Випуск 12. С. 11-27. URL: https://h-visnyk.com.ua/index.php/home/article/view/262/254
7. Makliuk O., Cherkasov S. The Image of Europe and Anti-Western Narratives in Russian Secondary School Modern History Textbooks. *Ideology and politics journal*. 2024. Т. 2. № 26. С. 95-111.
8. Черкасов С. С., Бокова М. В. Російсько-українська війна 2022: уроки для Тайваню. *Zaporizhzhia Historical Review*. 2022. Т. 6. № 58. С. 441-445.
9. Полікровський Р. Проєктний підхід: суть та особливості застосування у сфері публічного управління. *Вісник економіки та управління Тернопільського національного економічного університету.* 2022. № 1. С. 102–110.
10. Тарасюк Г.М. Розвиток проєктного менеджменту: основні методології та тренди. *Ефективна економіка.* 2023. № 9.

11. Alam D., Guhl U. Project Management for Practice: A Guide and Toolbox for Successful Projects. Berlin : Springer, 2022. 212 p. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi68/0049829.pdf.
12. Farag A. Essentials of Project Management. London : Fanshawe College Pressbooks, 2023. 258 p. URL: http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0056022.pdf.
13. Kerzner H. Innovation project management: methods, case studies, and tools for managing innovation projects. 2nd ed. Hoboken : Wiley, 2023. 600 p. URL: http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi79/0058907.pdf.

Додаткова:

14. Oguz A. Project Management: Navigating the Complexity with a Systematic Approach. Cleveland : MSL Academic Endeavors, 2022. 375 p. URL: http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051385.pdf.
15. Reaiche C. Project Management: A Strategic Approach. Townsville : James Cook University, 2022. 199 p. URL: http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0056023.pdf.
16. Reaiche C., Papavasiliou S. Management Methods for Complex Project. Townsville : James Cook University, 2022. 141 p. URL: http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0056024.pdf.
17. Renfro J. Grant Writing: The Essentials. University of Northern Iowa, 2024. 169 p. URL: http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0061024.pdf.
18. Shrestha B. M. Project Management: Theory and Practice. Kathmandu : Bivek Shrestha, 2023. 168 p. URL: http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0055910.pdf.
19. Think Tanks and Global Politics: Key Spaces in the Structure of Power / ed. by A. Salas-Porras, G. Murray. New York : Palgrave Macmillan, 2017. 269 p. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi65/0047828.pdf.
20. Van D. H. Visuals For Influence: In Project Management and Beyond. Toowoomba : University of Southern Queensland, 2021. 133 p. URL: http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051383.pdf.
21. Berkun, S. Making Things Happen: Mastering Project Management. Cambridge, MA: O'Reilly Media, 2021. 336 p.
22. Berry, D. M., Fagerjord, A. Digital Humanities: Knowledge and Critique in a Digital Age. Cambridge: Polity Press, 2022. 344 p.
23. Drucker, J. The Digital Humanities Coursebook. London: Routledge, 2021. 256 p.
24. Duarte, N. Resonate: Present Visual Stories that Transform Audiences. Hoboken, NJ: Wiley, 2023. 256 p.
25. Eve, M. P. Theses on the Metaphors of Digital-Textual History. Stanford: Stanford University Press, 2024. 198 p.
26. Fiormonte, D., Chaudhuri, S., Ricaurte, P. Global Debates in the Digital Humanities. Minneapolis: University of Minnesota Press, 2022. 312 p.

27. Harvard Business Review. Harvard Business Review Project Management Handbook. Boston, MA: Harvard Business Review Press, 2022. 416 p.
28. Heldman, K. Project Management JumpStart. 4th Edition. Hoboken, NJ: Wiley, 2022. 400 p.
29. Horine, G. Project Management Absolute Beginner's Guide. 5th Edition. Indianapolis: Wiley, 2022. 528 p.
30. Kana, A. How to Design TED-Worthy Presentation Slides: Presentation Design Principles from the Best TED Talks. New York: CreateSpace Independent Publishing Platform, 2023. 150 p.
31. Kim, D. Alternative Historiographies of the Digital Humanities. Los Angeles: Punctum Books, 2022. 278 p.

Цифрові онлайн-інструменти, платформи, ресурси

Data Visualization (Data Viz)

1. Tableau — https://www.tableau.com/
2. Tableau Public — https://public.tableau.com/
3. Datawrapper — https://www.datawrapper.de/
4. Flourish — https://flourish.studio/
5. RAWGraphs — https://rawgraphs.io/
6. Piktochart — https://piktochart.com/

GIS / Maps

7. Mapbox — https://www.mapbox.com/
8. 12 QGIS — https://qgis.org/
9. StoryMapJS (Knight Lab) — https://storymap.knightlab.com/
10. Google Earth VR / Web — https://arvr.google.com/earth/

AR / VR / 3D

11. Unreal Engine — https://www.unrealengine.com/
12. Sketchfab — https://sketchfab.com/
13. Matterport — https://matterport.com/

Project Management / Collaboration Tools

14. Notion — https://www.notion.so/
15. Trello — https://trello.com/
16. Slack — https://slack.com/
17. Microsoft Teams — https://www.microsoft.com/microsoft-teams

Academic Networks

18. ResearchGate — https://www.researchgate.net/
19. Academia.edu — https://www.academia.edu/
20. Zotero Groups — https://www.zotero.org/groups/

Funding Portals

21. EU Funding & Tenders Portal — https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/
22. EU Login — https://webgate.ec.europa.eu/cas/login

23. Horizon Europe — https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/horizon
24. COST (European Cooperation in Science & Technology) — https://www.cost.eu/
25. Erasmus+ — https://erasmus-plus.ec.europa.eu/

Academic Infrastructures / Networks (European Research Frameworks)

26. CLARIN — https://www.clarin.eu/
27. DARIAH — https://www.dariah.eu/
28. EERA (European Educational Research Association) — https://eera-ecer.de/
29. EUI (European University Institute) — https://www.eui.eu/

Foundations / Donors

30. DAAD (German Academic Exchange Service) — https://www.daad.de/
31. British Council — https://www.britishcouncil.org/
32. Mellon Foundation (The Andrew W. Mellon Foundation) — https://mellon.org/
33. Heinrich Böll Stiftung (Heinrich Böll Foundation) — https://www.boell.de/
34. USAID — https://www.usaid.gov/
35. NED (National Endowment for Democracy) — https://www.ned.org/

Digital Exhibitions / Storytelling Platforms

36. Omeka — https://omeka.org/
37. Omeka S — https://omeka.org/s/
38. Scalar — https://scalar.me/anvc/
39. Shorthand — https://www.shorthand.com/

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Відвідування усіх занять є обов'язковим, оскільки курс побудовано на відпрацювання отриманих теоретичних знань на практичних заняттях. Курс має ієрархічну структуру, кожна тема є доповненням до попередніх знань, тож пропуски занять неприпустимі (лише з поважної причини).

Відповідно до Закону та внутрішніх правил ЗНУ викладач має здійснювати моніторинг відвідування студентами академічних занять. Фіксація наявних на занятті студентів відбувається на початку заняття. Відсутні студенти помічаються відповідною позначкою у журналі академічної групи.

У разі відсутності студента передбачено відпрацювання пропущеного заняття за домовленістю з викладачем у години консультації.

Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущенні завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Водночас підтримується гнучкий підхід до визнання результатів навчання. Окремі теми або модулі курсу, за погодженням з викладачем, можуть бути зараховані як **результати неформальної освіти**. Порядок зарахування таких результатів регулюється «Положенням

ЗНУ про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або ін формальної освіти»: https://surl.li/ifacrq

«Дистанційне навчання». Зважаючи на запровадження в Україні (через агресію російської федерації) з 24 лютого 2022 року режиму воєнного стану та вимушений перехід ЗНУ на **дистанційне навчання** – заняття у виші відбуваються у змішаному очно-дистанційному режимі, з використанням програм організації відеоконференцій **Zoom** або **Google Meet**. Уся інформація щодо особливостей дистанційного навчання розміщується у системі електронного забезпечення навчання ЗНУ **Moodle** (https://moodle.znu.edu.ua). Студент має регулярно відвідувати сторінку курсу в Moodle та стежити за змінами та оновленнями. Реквізити для входу на відеозаняття через Zoom або Google Meet розміщуються у розкладі занять факультету історії та міжнародних відносин у АСУНП MKR (https://mkr.znu.edu.ua/), а також у нульовій секції курсу у системі Moodle.

Кожен студент, під час заняття у Zoom або Google Meet (лекція, семінар, консультація, поточний та підсумковий контроль), повинен забезпечити свою візуальну присутність шляхом увімкнення відеокамери на комп'ютері або смартфоні та у системі Zoom або Google Meet. Звук під час заняття має бути вимкненим. Якщо студент має запитання – він піднімає руку. Звук вмикається лише під час відповіді студента (програмно), або для короткої репліки (шляхом натискання і утримання клавіші «пробіл» на клавіатурі). Якщо студенту необхідно ненадовго відійти від монітору, візуальне зображення може бути тимчасово відключене.

Політика академічної доброчесності. Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань Ви можете знайти на платформі Moode за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857

Використання фрагментів тексту, згенерованих ChatGPT та іншими чат-ботами штучного інтелекту з великими мовними моделями, у письмових роботах є плагіатом у разі, якщо не вказано джерело походження тексту, тому всі фрагменти, продуковані ChatGPT та іншими чат-ботами штучного інтелекту, мають бути відповідним чином марковані в текстах, що подаються студентами і мають на меті процедуру оцінювання викладачем.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності: https://surl.li/zougpp.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки застосовуються відповідні дисциплінарні заходи згідно Кодексу академічної доброчесності ЗНУ: https://surl.li/gutsqe.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та

подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua.

Дискусії на семінарах чи лекціях відбуваються із проявом поваги до опонентів та модератора. Слово для доповіді чи репліки надає модератор (викладач чи визначений ним студент). Ознакою бажання висловити свою думку з боку студента є піднята рука.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація. Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту та сторінку дисципліни у Moodle та реагуватимуть своєчасно. Усі робочі оголошення можуть надсилатися студентам через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ваша електронна пошта має бути підписана Вашим справжнім ім'ям та прізвищем, а не нікнеймом.

Після завершення цього курсу від Вас очікується обов'язкове заповнення форми з фідбеком. Ваші відгуки допомагають нам покращувати навчальні матеріали та роботу курсу в майбутньому. Опитування абсолютно анонімне. Дякуємо за приділений час, активну участь та цінні коментарі! Форма доступна за лінком на сторінці дисципліни у СЕЗН Moodle.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2026-2027 н. р. доступний за адресою: https://tinyurl.com/yckze4jd.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: https://tinyurl.com/y9tve4lk.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: https://tinyurl.com/ycds57la.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: http://library.znu.edu.ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): https://moodle.znu.edu.ua

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: http://sites.znu.edu.ua/child-advance/

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): http://sites.znu.edu.ua/confucius